

Мерсел БИЉАЛИ

“
*Golemi работ i
za mali lu/e*
”

Деновиве главите ни беа свртени кон Брисел. Небаре Европејците ќе се смилуваат и ќе направат нешто за нас, за да ни отворат една мала вратичка и да нè ослободат од овој депресивен кафе. За конечно нашиот индивидуален живот веќе да престане да личи на кучешкиот отколку на човечкиот. Но, аберот од Брисел вообичаен - по некој комплимент и по некоја шлаканица.

Главна забелешка им било тоа што за нас е тешко излечливо, а се нарекува - политички дијалог меѓу власта и опозицијата, но и со сите други актери, кои се дел од нашата политичка композиција. Но, перманентно нам сојузник ни е магарешкиот инает, па со години градиме политика базирана на тој инает. А на цел бел свет никој инаетот за ништо не му помогнал.

Сега тој истиот инает ни тропа на врата во вид на насилство, подготвен со себе да земе и жртви. Едната политичка структура, поради инает, натера некој луѓе да облечат некаква униформа и да одглумат закана за дестабилизација,

бидејќи немало почитување на волјата на мнозинството Албанци, а немало ниту политички дијалог. А другата страна, пак, ги начека со оружје и ги "утепа како кучиња". За жал, се оствари тоа што го напишавме пред една година, дека заострувањето меѓу Албанците во државата може да доведе до меѓуалбански конфликт, кој не само што ќе биде многу лош имиџ за Македонија, туку многу брзо може да се прошири низ цела земја. Во меѓувреме, некому му текна и Уставниот суд да го вклучи во рускиот рулет, и го натера да долее масло во огнот. На прашањето што всушност значи да се биде политичар, Черчил одговорил: "Политичар е човек кој своето време го троши на тоа да ги мири споровите кои никогаш не би ги имало да не се политичарите".

Кај нас веќе стана практика кога сте на власт коалиционите партнери да ви се природна-крвна коалиција. Тука вреди логиката, кога е во прашање власта тогаш и ѓаволот може да ги цитира Божјите книги. Од друга страна, пак, и опозиционите политички актери создаваат своја крвна врска, со цел по секоја цена да ја урнат власта. И тука важи правилото, кога е во прашање власта душата му се продава и на ѓаволот.

Основна грешка на нашите политички структури е тоа што кога се на власт, тие бескрупулозно работат за да ја уништат опозицијата. А кога се во опозиција, би коалицирале и со црниот демон, со цел да ја опструираат работата на власта. И така улогите се менуваат. Многу голема грешка е настојувањето да се покаже дека сè што е постигнато како позитивен резултат е дело на власта (кога си во власта), а сè што не чини и што не може да се оствари е резултат на деструктивното и неодговорното дејствување на опозицијата. Дури и вообичаените и рутинските средби на опозицијата со странците некој ги квалификува како кодошење на сопствената држава.

Нашата политичка демонизација се базира на длабоки партиски поделби на "наши" и "нивни", и тоа создава оправдување за да се грижиме само за "нашиот". Тогаш е сосема логично да го заштитиме само "нашиот", да го вработиме или да го унапредуваме само "нашиот", па макар во него и ништо да нема од тоа што се нарекува знаење и одговорност. Тоа значи да ги привилегираме бизнис интересите на "нашите", макар при тоа и да се уриваат основните економски законитости. Така, заштитувајќи го "нашиот" го иритираме, го дискриминираме, го уценуваме и го дискредитираме "нивниот". Тој е оттуѓен, незаштитен и запоставен. Тоа кај граѓаните создаде длабоки поделби, страв, несигурност, омраза, нетолеранција. Тоа поделнакво направи длабоки рани и кај Македонците и кај Албанците, кои со години крвават.

Релациите меѓу политичарите од власта и од опозицијата ниту од далеку не се такви какви што би требало да бидат. А практиката покажува дека еден од предусловите за процесите непречено да се движат напред е создавањето здрави и конструктивни односи меѓу власта и опозицијата. За жал, тие со години се натпреваруваат во негативистичкото - кој работел полошо, кој бил повеќе корумпиран, кој бил поетнопатриот или предавник, кој е ангелот а кој ѓаволот и низа други црно-бели етикети. Кај нас

НАШ

не е познат феноменот на јавно поддржување или оддавање признание на добрите потези или чекори кои ги прави власта или опозицијата. Несвесни дека со тоа многу се добива во очите на јавноста, дека се покажува големина, широкоградост, искреност и желба за напредок. А критиките и осудите мора да бидат добро образложени и покриени со видливи и несоборливи факти. Тогаш пред луѓето се гради имиџ на принципиелна политичка структура, со што таа структура се здобива со политички кредибилитет. Како што би кажал еден познат филозоф - ако сакате да победите прво треба да ја победите сопствената совест.

Значи, и кај опозицијата е потребна промена на политичкиот пристап кон власта и нејзиното работење. Доколку опозицијата излезе пред јавноста со

**АКО САКАТЕ ДА
ПОБЕДИТЕ ПРВО ТРЕБА
ДА ЈА ПОБЕДИТЕ
СОПСТВЕНАТА СОВЕСТ.**

очигледна блескава насмевка од среќа затоа што ЕУ ни порачува дека нема да определи датум за преговори, или дека на државата не ѝ оди најдобро на политички план или, пак, покажува нерасположение поради некакви успешно вреднувани чекори на власта, тогаш јавноста веќе ја прочитала пораката на опозициониот блок. Таа гласи - не сакаме прогрес на државата бидејќи мислиме дека со тоа ни се намалуваат шансите повторно да се вратиме на власт. Со таков негативистички дневнополитички резон не се постигнува ништо. Напротив, само на граѓаните им се испраќа порака дека тие не заслужуваат

"ПОЛИТИЧАР Е ЧОВЕК КОЈ СВОЕТО ВРЕМЕ ГО ТРОШИ НА ТОА ДА ГИ МИРИ СПОРОВИТЕ КОИ НИКОГАШ НЕ БИ ГИ ИМАЛО ДА НЕ СЕ ПОЛИТИЧАРИТЕ".

ЧЕРЧИЛ

да ги поддржат. Една персиска изрека вели: "Најсилното оружје за уништување на лошотијата е добрината". Оваа древна изрека сака да нè подучи дека ре-

алноста заслужува да се прифати и тогаш кога нам не ни е во прилог.

Значи, потребен е хируршки рез за расчистување со минатото, пред сè, во

И И НИВНИ

"НАЈСИЛНОТО ОРУЖЈЕ ЗА УНИШТУВАЊЕ НА ЛОШОТИЈАТА Е ДОБРИНАТА".

ПЕРСИСКА ИЗРЕКА

сопствениот политички табор. Апсурдно е главни актери на денешната политика да ни бидат оние кои во континуитет со години покажуваа само лоши резултати. Вреднувањето треба да биде резултат од проста математика - каде бевме пред 17 години, а каде сме сега. А никако празната демагогија со добро сложени реченици и слатки зборови за увото. Не можеме да се китиме со перја од стара чавка, а да ги прикажуваме како да се од паун. Поради тоа кај нас подолго време економските трендови се движеле во спротивна насока. Со години во континуитет имавме драстичен пад на животниот стандард, енорно зголемување на невработеноста и намалено функционирање на институциите на системот. Заглавивме во вечната ретроградна транзиција, трошејќи огромна политичка енергија за банални прашања.

Странските економски експерти, кои ги познаваат нашите ресурси и можности, се убедени дека со подобра организација на економската логистика Македонија може за неколку години да направи спектакуларен економски скок. Но, клучот на нашиот можен економски успех заглавува во ргосаните врати кои ги граделе нашите средновековни политички умови. Потоа, кога ќе ги увидиме резултатите, повторно ќе ја маскираме реалноста со вешта популистичка политичка реторика, дефокусирајќи го вниманието и настојувајќи да се дисперзира вината во разновидни измислени лавиринти.

Политичката опоненција треба да престане своето политичко дејствување да го базира на анблук критизерство. Тоа не само што покажува дека кај нив сè уште е присутен елементарен дефицит на позитивен и здрав сентимент кон општите интереси, туку на најдиректен начин му се наштетува на целиот процес. Таа треба да престане да дејствува во стилот "што полошо тоа подобро" придружен со опструктивен пристап. Тоа е само краткорочна празна авантура, која на сите ни се враќа како лош бумеранг, бидејќи сиромаштијата на поширокото граѓанство е опасна и за власта и за опозицијата. Таа ги погаѓа и граѓаните и институциите и правната држава. Таа не разликува ниту вера ниту нација. Небаре сега е јасно дека со таквиот пристап не е постигнато ништо - ниту водачите да бидат попопуларни ниту граѓаните посреќни. Мораме да докажеме дека сепак и во политиката постојат елементарни морални норми и дека нихилизмот не би требало да ни е трајна култура. Политичарите мора да сфатат дека славата е отров кој треба да се зема во мала доза. Пред главите да ги свртиме кон Брисел, прво да погледаме во огледалото. Но, не во стилот - огледалце, огледалце, кој е најславен, туку кој е попаметен од мене?